

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

Қонунчиликдаги янгиликлар

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

Тақдим этилаётган, шунингдек сўнги пайтда қабул қилинган бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан norma.uz сайтида танишиб чиқишингиз мумкин.ЙЎЛ МАСЪУЛИЯТНИ
ТАЛАБ ЭТАДИ

10.04.2013 йилдаги ЎРҚ-348-сон Қонун билан «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги Қонуннинг янги тахрири тасдиқланди.

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашда жамоатчилик иштирокининг муҳимлигини эътиборга олган ҳолда Қонун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларига йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга доир тадбирларда қатнашиш ҳуқуқини берувчи модда билан тўлдирилди. Эндиликда улар маҳаллий давлат ҳокимияти органларига, махсус зақолатли давлат органларига йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги тадбирларни амалга ошириш ҳамда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва норматив ҳужжатларни такомиллаштириш юзасидан тақлифлар киритишга; йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш бўйича тадбирларда иштирок этишга; давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари томонидан йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги қарорлар ишлаб чиқишида иштирок этишга ҳақлилар.

Транспорт воситалари эгаларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга доир қўшимча мажбуриятлари жорий этилди. Улар сирасига ўз фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш қўшилди.

Автомобиль йўлларини ривожлантиришнинг барча босқичларида, шу жумладан лойиҳалаш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлашда уларнинг ҳолатига бўлган талабларга тузатиш киритилди. Хусусан, йўлларни сервис объектлари билан жиҳозлашни тартибга солувчи янги меъёр назарда тутилди.

Янги Қонунга мувофиқ йўлларда ҳара-

катланишни чеклаш ёки таққлашга қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда йўл қўйилади. Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахсларга қўйиладиган асосий талаблар кенгайтирилди. Илгари назарда тутилганларига қуйидагилар қўшилди:

ўзига тегишли транспорт воситалари иштирокида содир бўлган йўл-транспорт ҳодисаларининг ва йўл ҳаракати қоидалари бузилишларининг сабабларини таҳлил қилади ҳамда уларни бар-тараф этиш бўйича чора-тадбирларни кўради;

соғлиқни сақлаш муассасалари ходимларини жалб этган ҳолда ҳайдовчиларнинг тиббий кўрикларини, ҳайдовчиларнинг йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланганларга биринчи ёрдам кўрсатиш бўйича кўникмаларини такомиллаштиришга доир тадбирларни ташкил этади ва ўтказди; фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилади.

Иш берувчиларга ходимларни йўл ҳаракати хавфсизлиги масалалари бўйича ўқитиш, мазкур ходимлар малакасини ошириш, йўл-йўриқ кўрсатиш ва уларнинг билимларини текшириш мажбурияти қўйилди. Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматини ташкил этишга доир қўшимча талаблар қўйилди. Чунончи, уларнинг ходимлари Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги томонидан тасдиқланган махсус дастурлар бўйича уч йилда камида бир марта ўз малакаларини ошириб, малака имтиҳони топширишлари керак.

Қонун билан меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган ҳайдовчиларнинг ҳуқуқлари аниқ тартибга солинди. Улар орасида – белгиланган талабларга мувофиқ шахсий ҳимоя воситалари, махсус кийим-бош билан таъминланиш; ўз ҳаёти ва соғлиғига таҳдид соладиган вазият юзага

келганда ташишни бажаришни рад этиш; йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасида малакасини ошириш ва касбий қайта тайёргарликдан ўтиш; меҳнат вазифаларини бажариши чоғида ўз соғлиғига етказилган зарарнинг ўрни қопланиши ва бошқалар.

Қонун билан бошқа ўзгартиришлар ҳам киритилган.

«Халқ сўзи» газетасининг 11.04.2013 йилдаги 69 (5743)-сонидан чоп этилган кундан бошлаб кучга кирди.

«МИКРОКРЕДИТБАНК»
КАПИТАЛИ ОШИРИЛДИ

Президентнинг 29.03.2013 йилдаги ПК-1945-сон қарори билан 2013 йилда «Микрокредитбанк» устав капиталини 40 млрд сўмга оширган ҳолда унинг умумий миқдорини 200,2 млрд сўмгача етказиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Қарор билан қуйидагилар «Микрокредитбанк» ОАТБнинг асосий вазифалари этиб белгиланди:

янги корхоналар ва иш жойларини барпо этишда бирламчи сармояни шакллантириш учун мақсадли имтиёзли кредитлар ажратишни кенгайтириш ҳисобига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришга, ай-

ниқса қишлоқ жойларда ривожлантиришга кўмаклашиш;

имтиёзли кредитлар бериш орқали аёлларга ва ёшларга, шу жумладан касбухонар коллежлари битирувчиларига уларни тадбиркорлик ишларига фаол жалб этиш учун молиявий ва ташкилий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш;

хом ашё ва материалларни яна ҳам чуқурроқ қайта ишлаш, тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ва сотиш, ички бозорни мамлакатимизда ишлаб чиқарилган товарлар билан тўлдириш, шунинг асосида қўшимча иш жойларини ташкил қилиш ва аҳоли даромадларини ошириш мақсадида хом ашё ва материаллар харид қилиш учун тадбиркорлик субъектларининг айланма маблағларини тўлдириш ва фаолиятларини кенгайтиришга имтиёзли кредит маблағларидан фойдаланиш имкониятларини таъминлаш;

чорва, уй паррандаси, уруғлик ва экиладиган материаллар сотиб олиш, суғориш ва тупроқни қайта ишлашнинг замонавий технологияларини жорий этиш, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқариш, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш бўйича минитехнологияларни харид қилиш, шунингдек чорвачилик, асаларичилик ва балиқчиликни ривожлантириш учун фермер ҳамда деҳқон ҳўжаликларига микромолиявий хизматлар кўрсатиш.

Шуни эслатиб ўтамоғимизки, «Микрокредитбанк» акциядорлик тижорат банки Президентнинг 5.05.2006 йилдаги ПФ-3750-сон Фармони билан «Тадбиркор» акциядорлик тижорат банки негизида ташкил этилган.

ВАЛЮТА СОТИБ
ОЛИШ ТАРТИБИ
ЎЗГАРДИ

Вазирлар Маҳкамасининг 29.03.2013 йилдаги 91-сон

2-бетда

Шу сонга савол!

КИЧИК КОРХОНАМИ? –
1-КВ СТАТИСТИК ШАКЛИНИ УНУТМАНГ

Бизнинг корхона кичик корхона ҳисобланади – ходимларининг сони 79 киши (ХХТУТ бўйича коди – 13141). Аввал бизга барча кичик корхоналар 1-МБ шакли бўйича чораклик статистик ҳисоботни топширишдан озод қилинган деб айтишди. Кейин эса озод қилинмаган дейишди. Биз кичик корхона сифатида чораклик статистик ҳисоботни топширишимиз керакми-йўқми?

– Кичик корхоналар статистик ҳисоботни (1-КВ шакли, илгари 1-МБ эди) ҳар чоракда, ҳисобот чорагидан кейинги ойнинг 25-кунидан кечиктирмай тақдим этишлари керак.

2013 йил 1 январдан бошлаб, Президентнинг 16.07.2012 йилдаги ПФ-4453-сон Фармонида кўра, микрофирмалар чораклик статистик ҳисоботни тақдим этишдан озод қилинганлар – улар фақат 1-КВ шаклида йиллик статистик ҳисоботни тақдим этадилар. Бунда республика статистика органлари микрофирмаларни статистик кузатиш мақсадида рўйхат бўйича анкета сўровига жалб этишлари мумкин.

Вазирлар Маҳкамасининг «Кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектларига тегишли бўлган корхоналар ва ташкилотлар классификациясини тасдиқлаш тўғрисида» қарорига (11.10.2003 йилдаги 439-сон) кўра микрофирмаларга тармоққа (ХХТУТ) мансублигига боғлиқ ҳолда ходимларининг ўртача йиллик сони асосан 20, 10 ёки 5 киши бўлган корхоналар киритилади.

Корхоналар микрофирмалар деб тан олинadиган тармоқлар (ХХТУТ) ва ходимларнинг чегараланган сонлари келтириладиган жадвал norma.uz сайтида жойлаштирилган.

В.Муромцев расми.

1-бетда

ЯНГИ ХУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

қарори билан бир қатор меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга уларни Президентнинг «Жисмоний шахсларга хорижий валютани сотиш тартибини янада либераллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига (30.01.2013 йилдаги ПҚ-1914-сон) мувофиқлаштириш мақсадида ўзгартиришлар киритилди.

Чунончи, Супермаркет туридаги дўкон тўғрисида вақтинчалик намунавий низомдан (ВМнинг 19.04.1995 йилдаги 135-сон қарори билан тасдиқланган) нормал савдо жараёнини амалга ошириш учун супермаркетларда валюта алмаштириш пунктлари бўлиши тўғрисидаги талаб чиқариб ташланди.

Тижорат фаолияти учун мўлжалланган товарларни олиб келувчи якка тартибдаги тадбиркорларнинг хорижий валютани сотиб олиши тартибига тузатиш киритилди. Тижорат фаолияти учун мўлжалланган товарларни олиб келувчи юридик шахс бўлмаган якка тартибдаги тадбиркорларни давлат рўйхатидан ўтказиш, ҳисобга қўйиш ва импорт операциялари субъектларининг ҳисобга олиш карталарини бериш тартиби тўғрисидаги низомга (ВМнинг 2.09.2004 йилдаги 413-сон қарори билан тасдиқланган) киритилган ўзгартиришларга кўра якка тартибдаги тадбиркорлар хорижий валютани тижорат банкларида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда сотиб олишлари керак.

Илгари якка тартибдаги тадбиркорларга хорижий валютани валюта алмаштириш пунктларида сотиб олиш ҳуқуқи берилар эди.

Қарорга мувофиқ Ҳукуматнинг айрим қарорлари ўз кучини йўқотди.

ФАН ДОКТОРИ БЎЛИШ УЧУН ИМТИҲОН ТОПШИРИШ КЕРАК

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг қарори (АВ томонидан 25.03.2013 йилда 2442-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Малакавий имтиҳонларни ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди. Илгари амал қилган Номзодлик имтиҳонларини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низом (АВ томонидан 18.05.2004 йилда 1356-сон билан рўйхатдан ўтказилган) ўз кучини йўқотган деб топилди.

Шуни эслатиб ўтамизки, илгари малакавий имтиҳонларни фан номзоди илмий даражасига талабгорлар топши-

рар, фан доктори илмий даражаси талабгорларига эса бундай талаб қўйилмас эди. Эндиликда фан доктори илмий даражасини берган ҳолда олий ўқув юртидан кейинги таълимнинг бир босқичли тизими жорий этилиши ҳамда стажёрлар-тадқиқотчилар-талабгорлар институти тугатилиши муносабати билан докторлик даражасини олишга даъвогарлар диссертация мавзусига биноан ихтисосликда Ўзбекистоннинг энг янги тарихи фани, чет тили сифатида инглиз, француз ёки немис тилидан (ёки ОАК билан келишилган ҳолда бошқа тилдан) малакавий имтиҳон топширишлари мумкин (илгари имтиҳонлар фалсафа, миллий истиқлол ғояси ва фан методологияси, чет тили, информацион технологиялар асослари ҳамда диссертация мавзусига мувофиқ ихтисослик фанидан ўтказилар эди). Чет тили соҳалари бўйича филология фанлари доктори илмий даражасини олиш учун талабгорлар эса иккинчи чет тили фанидан малакавий имтиҳон топширадилар.

Талабгорлар тегишли фан соҳалари бўйича қўшимча равишда куйидаги малакавий имтиҳонларни топширадилар: ижтимоий-гуманитар ва иқтисодиёт фанлари соҳалари бўйича – мустақиллик мафкураси ҳамда демократик жамият қуришнинг иқтисодий, ижтимоий-сиёсий, маънавий негизлари ва илмий асосларидан;

аниқ ва табиий фанлар соҳалари бўйича – Ўзбекистоннинг энг янги тарихи фани саволлари таркибида мустақиллик мафкураси ҳамда демократик жамият қуришнинг иқтисодий, ижтимоий-сиёсий, маънавий негизлари ва илмий асосларидан (илгари топширилмас эди);

аниқ ва табиий фанлар, тиббиёт, иқтисодиёт ва педагогика фанлари соҳалари бўйича – математик моделлаштириш ва математик статистика асосларидан (илгари топширилмас эди); иқтисодиёт фани соҳаси бўйича – иқтисодиёт назариясидан; педагогика фани соҳаси бўйича – умумий педагогика, педагогика ва таълим тарихидан.

Талабгор хорижий фуқаролар учун малакавий имтиҳонлар фақат диссертация мавзусига мувофиқ ихтисослик фанидан ўтказилади (илгари информацион технологиялар асослари ва диссертация мавзусига мувофиқ ихтисослик фанидан ўтказилар эди).

Куйидагилар малакавий имтиҳонлардан ташқари қўшимча имтиҳон топширишлари шарт:

бакалавр даражасига ва олий маълумотли мутахассис дипломига эга бўлган талабгорлар ушбу фан йўналишининг асосий мазмуни ҳамда умумметодологик ва назарий муаммоларини қамраб оладиган мутахассислик бўйича;

олий маълумотли ҳарбий мутахассис дипломига эга бўлган ҳарбий фанлар доктори илмий даражасини олиш учун талабгорлар – тегишли олий ҳарбий таълим ўқув дастурлари бўйича.

Ҳар бир фан бўйича малакавий имтиҳонларни қабул қилиш комиссияси таркибида комиссия раисидан ташқари тегишли фан соҳаси бўйича камида икки нафар фан доктори (илгари камида битта фан доктори) бўлиши лозимлиги белгиланган.

Талабгорнинг билим даражаси 100 балллик тизимда куйидагича баҳоланади: 86 баллдан 100 баллгача – аъло; 71 баллдан 86 баллгача – яхши; 56 баллдан 71 баллгача – қониқарли (илгари – 55 баллдан 70 баллгача эди); 0 баллдан 56 баллгача – қониқарсиз (илгари – 0 баллдан 54 баллгача эди).

Ҳужжат билан аъло ва яхши баҳо қўйилган талабгорларнинг диссертация ишларини ҳимояга қабул қилиш ҳақидаги меъёр бекор қилинди. Бу эндиликда қониқарли баҳо олган талабгорлар ҳам диссертация ҳимоясига қўйилиши мумкинлигини англатади.

Шунингдек имтиҳонлар ўтказувчи ташкилотлар ҳар йили декабрь ойининг 10-санасигача ОАКга унинг натижалари тўғрисида маълумот беришлари шарт дея аниқлик киритилган.

Талабгор қандай қилиб фан доктори бўлиши мумкинлиги ҳақида ҳужжатлар пакетида ўқинг.

УЛАР ЎЗ РАЗРЯДЛАРИГА ЭГА

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлигининг қарори (АВ томонидан 4.04.2013 йилда 1027-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Давлат бюджетни ҳисобидидаги муассасалар, ташкилотлар ва корхоналарда банд бўлган универсал касблар мутахассислари ва хизматчилари лавозим разрядларига ўзгартиришлар киритилди. 7-тариф разрядидан иқтисодчи лавозими, 4-тариф разрядидан иқтисодчи, бухгалтер, тафтишчи бухгалтер, юрисконсульт лавозимлари чиқариб ташланди.

Ушбу қарор Вазирлар Маҳкамасининг «Айрим бюджет ташкилотлари ходимлари баъзи тоифаларининг лавозим разряд-

ларини белгилаш тўғрисида»ги қарорини (7.02.2013 йилдаги 33-сон) ижро этиш мақсадида қабул қилинган.

ЧАКАНА САВДО КОРХОНАЛАРИГА ДОИР НИЗОМГА АНИҚЛИК КИРИТИЛДИ

Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг қарори (АВ томонидан 4.04.2013 йилда 2449-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан янги Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан чакана савдо корхоналари томонидан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди.

Ушбу ҳужжат Президентнинг 25.12.2012 йилдаги ПҚ-1887-сон қарорига мувофиқ қабул қилинди, унга кўра 2013 йил 1 январдан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш тартиби ўзгартирилган эди. Шуни эслатиб ўтамизки, барча ЯСТ тўловчилар учун (чакана савдо корхоналари бундан мустасно) ягона солиқ тўловининг энг кам миқдорини ҳисоблаб чиқариш учун ягона база – эгаллаб турган ер участкаси майдонидан ҳисоблаб чиқариладиган ер солиғи суммасининг 3 баравари этиб белгиланган эди. Бунда чакана савдо корхоналари учун ЯСТнинг энг кам миқдорини айнан шундай фаолият турини амалга ошираётган якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан тўланадиган қатъий белгиланган солиқ миқдоридан келиб чиқиб ҳисоблаб чиқариш тартиби сақлаб қолинди.

Янги Низом: ҳисобот чораги якунлари бўйича асосий фаолият тури қонун ҳужжатларига мувофиқ фақат юридик шахс шаклида ташкил этиладиган тадбиркорлик субъектлари томонидан реализация қилинадиган товарларнинг чакана савдоси бўлган; шунингдек ихтиёрий тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинган юридик шахсларга нисбатан татбиқ этилмайди.

Низомда ЯСТни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби аниқ белгиланган. Унда аввалги Низом (АВ томонидан 18.08.2010 йилда 2134-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан таққослаганда айрим низоли жиҳатларга аниқлик киритилган.

Тақдим этилган ҳужжатларга қисқача шарҳларни эксперт-юристаримиз Елена ЕРМОХИНА ва Сардор ЖУМАШОВ тайёрладилар.

Эълон

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

уяли телефондан +99871
стационар телефондан 8371

200-00-59

Солиқ солиш ва бухгалтерия масалалари юзасидан
саволларингизга телефон
орқали жавоб берамиз.
Соат 10.00 дан 12.00 гача

Хизматлар бепул

ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАЛАРНИНГ СЎМГА НИСБАТАН ҚИЙМАТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2013 йил 16 апрелдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан куйидаги қийматини белгилади:*)

1 Австралия доллари	2140,79	1 Малайзия ринггити	675,87
1 Англия фунт стерлинги	3146,98	1 Польша злотийси	654,09
1 Дания кронаси	360,33	1 СДР	3092,34
1 БАА дирҳами	559,36	1 Туркия лираси	1146,18
1 АҚШ доллари	2054,30	1 Швейцария франки	2210,59
1 Миср фунти	299,18	1 ЕВРО	2683,21
1 Исландия кронаси	17,32	10 Жанубий Корея вони	18,25
1 Канада доллари	2017,78	10 Япония иенаси	210,40
1 Хитой юани	332,02	1 Россия рубли	66,42
		1 Украина гривнаси	257,01

*) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган

✓ ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

- Янги ҳужжатларни тақдим этамиз
- Валюталар курси

1-2-бетлар

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

Ўзбекистон Республикасининг қонунлари:
– «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»;

– «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида».

Идоравий-меъёрий ҳужжат

– ЎЗР МВ, ИВ, ДСҚнинг «Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида»ги қарори.

Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат рўйхати-

дан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2013 йил 9 мартдан 22 мартгача бўлган маълумот. 3-6-бетлар

✓ ТАЪЛИМ

– Қандай қилиб фан доктори бўлиш мумкин? 7-бет

✓ ХЎЖАЛИК ҲУҚУҚИ

– Ўзбекистон бозорига қандай қилиб кириш мумкин?
– Корпоратив карта – ҳаммабоп дастак 8-бет

УШБУ
СОНДА:

ЎЗБЕКИСТОН ҚОНУНЧИЛИГИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

• ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНЛАРИ:

– «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»;

– «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида».

• ИДОРАВИЙ-МЕЪЁРИЙ ҲУЖЖАТ

– ЎзР МВ, ИВ, ДСКнинг «Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар ва қўшимча киритиш ҳақида»ги қарори.

• **МЕЪЁРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ ТЎҒРИСИДА 2013 ЙИЛ 9 МАРТДАН 22 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ.**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ

«ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА*

Қонунчилик палатаси томонидан 2012 йил 7 ноябрда қабул қилинган.

Сенат томонидан 2013 йил 28 мартда маъқулланган.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил, 15 апрель, 15 (567)-сон, 197-модда)

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 19 августда қабул қилинган «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги 818-1-сонли Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 215-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 4, 157-модда; 2007 йил, № 4, 155-модда) ўзгартиш ва қўшимчалар киритилиб, унинг янги таҳрири тасдиқлансин (илова қилинади).

2-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

ҳукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштирсин; давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз норматив-ҳуқуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

3-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И.КАРИМОВ.

Тошкент ш.,
2013 йил 10 апрель
ЎРҚ-348-сон.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ҚОНУНИ ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ХАВФСИЗЛИГИ ТЎҒРИСИДА (янги таҳрири)

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади ва асосий вази­фалари

Ушбу Қонуннинг мақсади йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

Ушбу Қонуннинг асосий вази­фалари фуқаролар ҳаёти ва соғлиғи муҳофаза этилишини, уларнинг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг мулки, шунингдек атроф муҳит ҳимоя қилини­шини таъминлашдан иборатдир.

2-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида­ги қонун ҳужжатлари

Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжат­лари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартно­масида Ўзбекистон Республикасининг йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

Йўл — транспорт воситаларининг ҳаракатланиши учун қурилган ёки мослаштирилган ва фойдаланилади­ган ер полосаси ёхуд сунъий иншоот юзаси. Йўл авто­мобиль йўлларини, шаҳар электр транспорти йўллари­ни ва йўлкаларни ўз ичига олади;

Йўл ҳаракати — одамлар ва юklarнинг транспорт воситалари ёрдамида ёки бундай воситаларсиз йўллар доирасида ҳаракатланиши жараёнида юзага келувчи му­

носабатлар мажмуи;

Йўл ҳаракати қатнашчиси — йўл ҳаракати жараё­нида транспорт воситасининг ҳайдовчиси, йўловчиси ёки пиёда сифатида бевосита иштирок этаётган шахс;

Йўл ҳаракати хавфсизлиги — йўл ҳаракати қатнаш­чиларининг йўл-транспорт ҳодисалари ва уларнинг оқибатларидан ҳимояланганлик даражасини акс этти­рувчи йўл ҳаракати ҳолати;

Йўл-транспорт ҳодисаси — транспорт воситасининг йўлда ҳаракатланиши жараёнида рўй берган, фуқаро­ларнинг ҳалок бўлишига ёки соғлиғига зарар етишига, транспорт воситалари, иншоотлар, юklarнинг шикаст­ланишига ёхуд бошқа моддий зарар етишига сабаб бўлган ҳодиса;

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш — йўл-транспорт ҳодисалари юзага келиши сабабларининг ол­дини олишга, бундай ҳодисалар оқибатларининг оғир­лигини камайтиришга қаратилган фаолият;

Йўл ҳаракатини ташкил этиш — йўлларда ҳаракат­ни бошқариш бўйича ҳуқуқий, ташкилий-техникавий тадбирлар ва бошқарув ҳаракатлари мажмуи;

транспорт воситаси — одамларни, юklarни ташиш­га ёки махсус ишларни бажаришга мўлжалланган қурилма;

транспорт воситасининг эгаси — транспорт воси­тасига мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқлар асосида эгалик қилувчи юридик ёки жисмоний шахс.

4-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъмин­лашнинг асосий принциплари

*Ушбу Қонун «Халқ сўзи» газетасининг 11.04.2013 йилдаги 69 (5743)-сонидан чоп этилган.

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашнинг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

фуқаролар ҳаёти ва соғлиғи муҳофазасининг, уларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари, шунингдек атроф муҳит ҳимоясининг устуворлиги;

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича тадбирларнинг устуворлиги;

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича фаолиятнинг тизимлилиги.

5-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги давлат бошқаруви

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги давлат бошқаруви Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва махсус ваколатли давлат органлари томонидан амалга оширилади.

Йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органларига қуйидагилар киради:

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги;

Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш давлат-акциядорлик компанияси;

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати.

6-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурларини тасдиқлайди ва уларнинг амалга оширилиши устидан назорат олиб боради;

Йўл ҳаракати қоидаларини ҳамда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш ва йўл ҳаракатини ташкил этиш масалаларига доир бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлайди;

вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, шунингдек экологик хавфсизлик талабларига риоя этиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиради;

транспорт воситалари ва йўлларнинг техник ҳолатига, йўлларда ва темир йўлларни кесиб ўтиш жойларида йўл ҳаракати хавфсизлигига доир ягона талабларни белгилайди;

транспорт воситаларининг ҳайдовчиларини (бундан буён матнда ҳайдовчилар деб юритилади) тайёрлашга, шунингдек аҳолига йўлларда юриш-туриш хавфсизлиги қоидаларини ўргатишга доир умумий талабларни белгилайди;

ҳайдовчиларни, транспорт воситаларини, йўл ҳаракати қоидаларининг бузилишини, йўл-транспорт ҳодисаларини ва бошқа кўрсаткичларни ҳисобга олишнинг ягона тизимини тасдиқлайди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

7-модда. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари:

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурларини амалга оширади;

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича ҳудудий дастурларни тасдиқлайди ва уларнинг амалга оширилиши устидан назорат олиб боради;

йўл ҳаракати хавфсизлиги тиббий жиҳатдан таъминланишини, шунингдек йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланганларга тиббий ёрдам кўрсатилишини ташкил этади;

йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш, аҳолига йўлларда юриш-туриш хавфсизлиги қоидаларини ўргатиш, йўл ҳаракати хавфсизлигини тарғиб қилиш ҳамда экологик хавфсизлик талабларига риоя этиш

бўйича чора-тадбирларни кўради;

шаҳарлардаги, шаҳарчалар ва қишлоқ аҳоли пунктларидаги кўчаларнинг, йўлкаларнинг ҳамда йўл ҳаракатини тартибга солиш воситаларининг, шунингдек шаҳар электр транспорти йўлларининг жиҳозланиши ва соз ҳолатда сақланишини таъминлайди.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

8-модда. Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлигининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги:

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этади;

автомобилларда ташиш хавфсизлиги соҳасидаги норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ва норматив ҳужжатларни ишлаб чиқади;

автомобиль транспортида йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

9-модда. Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш давлат-акциядорлик компаниясининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари

Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш давлат-акциядорлик компанияси:

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этади;

умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини лойиҳалаш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлашда йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатларни ишлаб чиқади;

ўзига қарашли автомобиль йўлларида транспорт воситаларининг хавфсиз ҳаракатланиши учун бу йўлларнинг соз ҳолатда сақланишини таъминлайди;

йўл ҳаракати қатнашчиларини йўл қопламасининг ҳолати, гидрометеорологик ва бошқа шароитлар тўғрисидаги зарур ахборот билан таъминлайди;

автомобиль йўлларида йўл ҳаракатини тартибга солиш воситалари, тезкор алоқа тизими қурилишини ва мазкур йўлларнинг ушбу воситалар ва тизим билан жиҳозланишини амалга оширади ҳамда уларнинг сақланишини таъминлайди;

автомобиль йўлларининг ҳаракатланиш учун хавфли участкаларини аниқлайди ва бу участкаларда йўл ҳаракатини ташкил этишни такомиллаштириш бўйича чора-тадбирларни кўради;

оғир вазнли, йирик габаритли, хавфли ва махсус юklarни ташувчи транспорт воситаларининг қатнов йўналишларини белгилашда иштирок этади, шунингдек йўл сервис объектларини жойлаштиришга розилик беради.

Автомобиль йўллари қуриш ва фойдаланиш давлат-акциядорлик компанияси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

10-модда. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати:

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича давлат дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этади;

йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатларни ишлаб чиқади;

йўл ҳаракати қатнашчиларининг ушбу Қонунга, Йўл

ҳаракати қоидаларига ҳамда бошқа қонун ҳужжатларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга оид қисмига риоя этиши устидан назоратни амалга оширади;

оғир вазнли, йирик габаритли, хавфли ва махсус юрларни ташувчи транспорт воситаларининг қатнов йўналишларини белгилашда иштирок этади;

йўлларни, темир йўлларни кесиб ўтиш жойларини, автомобилга ёқилги қуйиш шохобчаларини, транспорт воситаларининг конструкцияларини қуриш, реконструкция қилиш лойиҳаларига розилик беради;

фойдаланишдаги транспорт воситаларининг техник ҳолати устидан назоратни амалга оширади, транспорт воситаларининг мажбурий техник кўригини ўтказиши;

йўлларнинг ва темир йўлларни кесиб ўтиш жойларининг сақланиши, уларнинг йўл ҳаракатини тартибга солиш воситалари билан жиҳозланиши устидан назоратни амалга оширади;

йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлмаган йўллардан ва темир йўлларни кесиб ўтиш жойларидан фойдаланишни тақиқлайди;

транспорт воситаларининг, йўл ҳаракати қоидалари бузилишининг ҳамда йўл-транспорт ҳодисаларининг ҳисобини ва рўйхатини юритади;

транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини берувчи гувоҳномалар беради;

қонун ҳужжатларига мувофиқ ўзининг ваколат доирасига киритилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқади.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

11-модда. Фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича тадбирларни амалга оширишдаги иштироки

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотлари:

махаллий давлат ҳокимияти органларига, махсус ваколатли давлат органларига йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги тадбирларни амалга ошириш ҳамда норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ва норматив ҳужжатларни такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритишга;

йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш бўйича тадбирларда иштирок этишга;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари томонидан йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги қарорлар ишлаб чиқилишида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда иштирок этишга ҳақли.

12-модда. Транспорт воситалари эгаларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш борасидаги мажбуриятлари

Транспорт воситаларининг эгалари:

техник жиҳатдан соз транспорт воситаларидан фойдаланиши;

транспорт воситаларини тегишли малакага эга бўлган ва тиббий кўрикдан ўтган шахслар бошқаришига ижозат бериши;

ўз фуқаролик жавобгарлигини қонун ҳужжатларига мувофиқ мажбурий суғурта қилиши;

йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларига ва экологик хавфсизлик талабларига риоя этиши шарт.

13-модда. Йўлларни лойиҳалаш, қуриш, реконструкция қилишга, таъмирлаш ва сақлашга доир талаблар

Йўлларни лойиҳалаш, қуриш, реконструкция қилиш, таъмирлаш ва сақлаш йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ амалга оширилиши керак. Қурилган ва реконструкция қилинган йўлларнинг норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлиги қонун ҳужжатларида белгиланган тартиб-

да тегишли органлар томонидан аниқланади.

Лойиҳалаш босқичида йўлларнинг йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлиги учун жавобгарлик лойиҳани бажарувчининг, қуриш ва реконструкция қилиш босқичларида эса ишларни бажарувчининг зиммасига юклатилади.

Йўлларни таъмирлаш ва сақлашда уларнинг ҳолати йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлигини таъминлаш бўйича мажбурият йўллар қайси юридик ва жисмоний шахслар тасарруфида бўлса, шу юридик ва жисмоний шахслар зиммасига юклатилади.

Тасарруфида йўллар бўлган юридик ва жисмоний шахслар ўз зиммасига юклатилган мажбуриятларни бажармаганлиги оқибатида йўл шароитлари туфайли йўл ҳаракати қатнашчиларига ва транспорт воситасига етказилган зарарнинг ўрни қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда мазкур шахслар томонидан қопланиши керак.

14-модда. Йўлларда сервис объектларини қуриш

Тасарруфида йўллар бўлган юридик ва жисмоний шахслар назарда тутилган сервис объектларини лойиҳалаш нормаларига, қурилиш режаларига ва ушбу объектларни жойлаштиришнинг бош схемаларига мувофиқ бу йўлларда мазкур объектларни қуриш чора-тадбирларини кўради, йўл ҳаракати қатнашчиларининг эҳтиёжларини қаноатлантириш ва уларнинг хавфсизлигини таъминлаш мақсадида сервис объектларининг ишини ташкил этади, йўл ҳаракати қатнашчиларига бундай объектларнинг мавжудлиги ҳамда энг яқин соғлиқни сақлаш ва алоқа муассасаларининг жойлашуви ҳақида, шунингдек йўлларнинг тегишли участкаларидаги хавфсиз ҳаракатланиш шароитлари тўғрисида ахборот беради.

15-модда. Йўлларда ҳаракатланишни чеклаш ёки тақиқлаш

Йўлларда ҳаракатланишни чеклаш ёки тақиқлашга қонун ҳужжатларида белгиланган ҳолларда ва тартибда йўл қўйилади.

16-модда. Транспорт воситаларига, улар конструкцияларининг таркибий қисмларига, эҳтиёт қисмларга ва анжомларга доир талаблар

Транспорт воситалари, улар конструкцияларининг таркибий қисмлари, эҳтиёт қисмлар ва анжомлар йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлиши ҳамда қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолларда албатта сертификатлаштирилиши керак.

17-модда. Транспорт воситаларининг техник ҳолатига ва ускуналарига доир талаблар

Йўл ҳаракатида фойдаланиладиган транспорт воситаларининг техник ҳолати ва ускуналари йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлиши керак.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фойдаланишда бўлган ва белгиланган тартибда рўйхатга олинган транспорт воситалари мажбурий техник кўрикдан ўтказилиши керак.

Транспорт воситаларининг мажбурий техник кўригини ўтказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

18-модда. Транспорт воситаларига техник хизмат кўрсатиш ва уларни таъмирлашга оид талаблар

Транспорт воситаларига техник хизмат кўрсатиш ва уларни таъмирлаш йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлиши керак.

Транспорт воситаларига техник хизмат кўрсатиш ва уларни таъмирлаш бўйича ишларни бажараётган ҳамда хизматлар кўрсатаётган юридик шахслар ва якка тартибдаги тадбиркорлар бу ишларни (хизматларни) йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатлар та-

лабларига мувофиқ амалга оширади.

19-модда. Транспорт воситаларидан фойдаланишни тақиқлаш

Йўл ҳаракати хавфсизлигига таҳдид солувчи техник носозликлар мавжуд бўлганда транспорт воситаларидан фойдаланиш тақиқланади.

Транспорт воситаларининг техник носозликлари рўйхати ва бундай носозликлар мавжуд бўлганда улардан фойдаланишни тақиқлайдиган шартлар Йўл ҳаракати қоидаларида белгиланади.

Транспорт воситаларидан фойдаланишни тақиқлаш Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг бунга ваколатли мансабдор шахслари томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

20-модда. Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахсларга қўйиладиган асосий талаблар

Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахслар:

ҳайдовчиларнинг ишини йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминловчи талабларга мувофиқ ташкил этади;

ҳайдовчиларнинг қонун ҳужжатларида белгиланган меҳнат қилиш ва дам олиш тартибига риоя этади;

ҳайдовчиларнинг малакасини ошириш учун зарур шароитлар яратади;

йўл ҳаракати хавфсизлигига таҳдид солувчи техник носозликлар мавжуд бўлганда транспорт воситаларидан фойдаланишга йўл қўймайди;

ўзига тегишли транспорт воситалари иштирокида содир бўлган йўл-транспорт ҳодисаларининг ва йўл ҳаракати қоидалари бузилишларининг сабабларини таҳлил қилади ҳамда уларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирларни кўради;

соғлиқни сақлаш муассасалари ходимларини жалб этган ҳолда ҳайдовчиларнинг тиббий кўрикларини, ҳайдовчиларнинг йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланганларга биринчи ёрдам кўрсатиш бўйича кўникмаларини такомиллаштиришга доир тадбирларни ташкил этади ва ўтказди;

фуқаролик жавобгарлигини суғурта қилиш бўйича қонун ҳужжатларида белгиланган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайди;

транспорт воситаларининг бут сақланишини таъминлайди.

Автомобиль транспортида ёки ер усти шаҳар электр транспортида йўловчилар, багаж ва юк ташиш фаолиятини амалга ошираётган юридик шахслар йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ, ташишнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш мақсадида ҳайдовчиларга нисбатан қўшимча талаблар қўйиши мумкин.

Юридик шахслар транспорт воситаларининг сонига боғлиқ ҳолда йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича хизматларни ташкил этади ёки лавозимлар жорий этади. Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимларининг сонини аниқлаш нормативлари қонун ҳужжатларида белгиланади.

Юридик шахслар томонидан ўтказиладиган йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга доир тадбирларни молиялаштириш иш берувчининг маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан амалга оширилади.

21-модда. Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахсларнинг ходимларини ўқитиш, мазкур ходимлар малакасини ошириш, уларга йўл-йўриқ кўрсатиш ва уларнинг билимларини текшириш

Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахсларнинг ходимларини йўл ҳаракати хавфсизлиги масалалари бўйича ўқитиш, мазкур ходимлар малакасини ошириш, уларга йўл-йўриқ кўрсатиш ва уларнинг билимларини текшириш иш берувчи томонидан ўз маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Иш берувчи ҳайдовчиларга йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича: ишга қабул қилишда (дастлабки), рейс олди (рейс олди), махсус, мавсумий ва қўшимча (навбатдан ташқари) йўл-йўриқлар кўрсатилишини таъминлаш шарт.

Фаолияти транспорт воситаларидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган юридик шахсларнинг йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходимлари Ўзбекистон автомобиль ва дарё транспорти агентлиги томонидан тасдиқланган махсус дастурлар бўйича вақти-вақти билан, уч йилда камида бир марта ўз малакасини ошириб, малака имтиҳони топшириши керак.

22-модда. Меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган ҳайдовчиларнинг ҳуқуқлари

Меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган ҳайдовчилар қуйидаги ҳуқуқларга эга:

иш берувчидан ҳаракат йўналиши, ташиладиган юк, ўз ҳаёти ва соғлиғига нисбатан мавжуд бўлган таҳдид тўғрисида, шунингдек ташишни амалга ошириш чоғида зарарли ва (ёки) хавфли омиллар таъсиридан ўзининг ҳимоя қилинишига доир чора-тадбирлар ҳақида ишончли ахборот олиш;

белгиланган талабларга мувофиқ шахсий ҳимоя воситалари, махсус кийим-бош билан таъминланиш;

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш бўйича шароитларни яхшилаш билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқишда иштирок этиш;

ўз ҳаёти ва соғлиғига таҳдид соладиган вазият юзага келганда бевосита раҳбарни ёки иш берувчининг бошқа вакилини бу ҳақда хабардор қилган ҳолда ташишни бажаришни рад этиш;

йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасида малакасини ошириш ва касбий қайта тайёргарликдан ўтиш;

меҳнат вазифаларини бажариши чоғида ўз соғлиғига етказилган зарарнинг ўрни қопланиши;

иш берувчининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги ҳуқуққа хилоф қарорлари ва ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан шикоят қилиш.

Меҳнат шартномаси бўйича ишлаётган ҳайдовчилар қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

23-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлигини тиббий жиҳатдан таъминлаш

Йўл ҳаракати хавфсизлигини тиббий жиҳатдан таъминлаш ҳайдовчиларни мажбурий равишда дастлабки ва даврий тиббий кўриклардан, шу жумладан рейс олди тиббий кўриклардан ўтказиш, шунингдек йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланган шахсларга тиббий ёрдам кўрсатиш, йўл ҳаракати қатнашчиларига, ички ишлар органларининг, бошқа ихтисослаштирилган бўлинмаларнинг мансабдор шахсларига ва аҳолига йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланган шахсларга тиббиёт ходимлари етиб келгунига қадар ёрдам кўрсатиш усуллари вақти-вақти билан ўргатиш орқали амалга оширилади.

Йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланган шахсларга кўрсатиладиган тиббий ёрдам йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлган жойнинг ўзида тиббиёт ходимлари етиб келгунига қадар ёрдам кўрсатишдан, шунингдек йўл-транспорт ҳодисаси содир бўлган жойнинг ўзида, даволаш-профилактика муассасасига олиб борилаётганда ва даволаш-профилактика муассасасида малакали тиббий ёрдам кўрсатишдан иборат.

Тиббий кўрикларни ўтказиш ҳамда йўл-транспорт ҳодисаларида жабрланган шахсларга тиббий ёрдам кўрсатилишини ташкил этиш тартиби, шошилиш тиббий ёрдам кўрсатиш учун транспорт воситасининг салоҳида туриши шарт бўлган зарур тиббий ашёлар рўйхати, шунингдек транспорт воситаларини бошқаришни тақиқловчи, тиббий кўрсатмаларга зид ҳолатларнинг рўйхати Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан белгиланади.

24-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлигини ташкил этиш

Йўл ҳаракати хавфсизлигини ташкил этиш қўлланилиши йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги норматив ҳужжатларда белгиланган ҳамда йўл ҳаракатини ташкил этиш лойиҳалари ва схемаларида назарда тутилган тартибга солишнинг техник воситаларидан ҳамда уларнинг конструкцияларидан комплекс фойдаланиш асосида амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикасининг барча ҳудудларидаги йўл ҳаракатининг ягона тартиби Йўл ҳаракати қоидаларида белгиланади. Ўзбекистон Республикаси йўлларида транспорт воситаларининг ўнг томонлама ҳаракатланиши белгиланади.

Йўл ҳаракатининг ташкил этилишини йўлларнинг ўтказувчанлик қобилиятини ошириш ёки бошқа мақсадлар учун йўл ҳаракати хавфсизлиги даражасини пасайтириш ҳисобига ўзгартиришга йўл қўйилмайди.

25-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлиги ҳолатининг асосий кўрсаткичларини шакллантириш, ҳисобини юритиш ва улардан фойдаланиш

Йўл ҳаракати хавфсизлиги ҳолатининг асосий кўрсаткичларини шакллантириш, ҳисобини юритиш ва улардан фойдаланиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

26-модда. Йўл ҳаракати қатнашчиларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Йўл ҳаракати қатнашчиларининг йўлларда ҳаракатланишнинг хавфсиз шароитларига бўлган ҳуқуқлари давлат томонидан кафолатланади.

Йўл ҳаракати қатнашчиларининг ўз ҳуқуқларини амалга ошириши йўл ҳаракати бошқа қатнашчиларининг ҳуқуқларини чекламаслиги ёки бузмаслиги керак.

Йўл ҳаракати қатнашчилари қуйидаги ҳуқуқларга эга:

Йўл ҳаракати қоидаларига мувофиқ йўлларда эркин ва монеликсиз ҳаракатланиш;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган ўз ҳуқуқларининг чекланиши ёки бузилиши сабаблари тўғрисида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органларининг мансабдор шахсларидан тушунтиришлар олиш;

ҳаракатланишнинг хавфсиз шароитлари тўғрисида, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш билан боғлиқ маҳсулотлар ва хизматларнинг сифати ҳақида тўлиқ ҳамда ишончли ахборот олиш;

йўл-транспорт ҳодисалари содир бўлганда қонун ҳужжатларига мувофиқ зиммасига бепул тиббий ёрдам кўрсатиш, қутқарув ишлари олиб бориш ва бошқа шошилиш ёрдам кўрсатиш мажбурияти юклатилган ташкилотлар ва мансабдор шахслардан шундай ёрдамлар олиш;

йўл-транспорт ҳодисаси оқибатида улар тан жароҳати олган, транспорт воситаси ва юк шикастланган ҳолларда қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда зарарнинг ўрни қопланиши, шунингдек маънавий зиён учун компенсация олиш;

махсус ваколатли давлат органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги қонунга хилоф қарорлари, шунингдек улар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан белгиланган тартибда шикоят қилиш;

йўл белгиларини, чизиқларини, светофорларни ўзгартириш ва ўрнатиш юзасидан, йўл қопламасининг ҳолати ҳақидаги таклифлар ҳамда йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш масалаларига доир бошқа таклифлар билан тегишли органларга мурожаат этиш.

Йўл ҳаракати қатнашчилари қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

Йўл ҳаракати қатнашчиларининг мажбуриятлари қуйидагилардан иборат:

ушбу Қонун, Йўл ҳаракати қоидалари талабларига ва йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги бошқа қонун ҳужжатлари талабларига риоя этиш;

йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш соҳасидаги махсус ваколатли давлат органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари мансабдор шахсларининг қонуний талабларини бажариш.

Йўл ҳаракати қатнашчиларининг зиммасида қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам бўлиши мумкин.

27-модда. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқи

Қуйидагиларни:

мотоцикллар, мотороллерларни ва бошқа мототранспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқи — ўн олти ёшга тўлган шахсларга берилади;

рухсат этилган энг кўп оғирлиги 3 500 килограммдан ҳамда ўриндиқлар сони ҳайдовчининг ўриндигидан ташқари саккизтадан ошмайдиган автомобилларни бошқариш ҳуқуқи, такси бундан мустасно — ўн саккиз ёшга тўлган шахсларга берилади;

рухсат этилган энг кўп оғирлиги 3 500 килограммдан ошадиган юк автомобилларини бошқариш ҳуқуқи — ўн саккиз ёшга тўлган шахсларга берилади;

такси тариқасида фойдаланиладиган автомобилларни, шунингдек йўловчилар ташиш учун мўлжалланган ва ҳайдовчининг ўриндигидан ташқари саккизтадан ортиқ ўриндиги бўлган автомобилларни, трамвайлар ва троллейбусларни бошқариш ҳуқуқи — йигирма бир ёшга тўлган шахсларга берилади;

транспорт воситалари составларини бошқариш ҳуқуқи — ушбу қисмининг учинчи, тўртинчи ва бешинчи хатбошиларида кўрсатилган транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга транспорт воситаларини бошқариш стажи ўн икки ойдан кам бўлмаган тақдирда берилади.

Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқи тиббий текширувдан ўтган ва малака имтиҳонларини топширган шахсларга бериладиган, белгиланган намунадаги гувоҳнома билан тасдиқланади.

Малака имтиҳонларини топшириш ва транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини берувчи гувоҳномани бериш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида белгиланган талабларга мос келадиган миллий ва халқаро ҳайдовчилик гувоҳномалари амал қилади.

28-модда. Ҳайдовчиларни тайёрлашга доир талаблар

Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини олиш учун малака имтиҳонларини топширишга тегишли тоифадаги ҳайдовчилар тайёрлашнинг ўқув режалари ва дастурларида назарда тутилган ҳажмда тегишли тайёргарликдан ўтган шахслар қўйилади.

Тегишли тоифалардаги ҳайдовчиларни тайёрлашнинг ягона дастурлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда тасдиқланади.

29-модда. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқининг бекор қилиниши

Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқи қуйидаги ҳолларда бекор қилинади:

ҳайдовчининг соғлиғи транспорт воситасини хавфсиз бошқаришга монелик қиладиган тарзда ёмонлашганлиги тиббий ҳулоса билан тасдиқланганда;

ҳайдовчи содир этилган ҳуқуқбузарлик учун транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этилганда. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан жавобгарлик чораси сифатида маҳрум этишга сабаб бўладиган ҳуқуқбузарликларнинг турлари қонун ҳужжатларида белгиланади. Транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этиш суд томонидан қўлла-нилади.

30-модда. Низоларни ҳал этиш

Йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасидаги низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

31-модда. Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

**ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИНГ ЭНГ КАМ МИҚДОРИ КИРИТИЛИШИ МУНОСАБАТИ
БИЛАН ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИ ҲИСОБЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ
ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШЛАР ВА ҚЎШИМЧА КИРИТИШ ҲАҚИДА**

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2013 йил 11 апрелда рўйхатдан ўтказилган.
Рўйхат рақами 2203-2.

(«Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами», 2013 йил, 15 апрель, 15 (567)-сон, 212-модда)

Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2007 й., 52 (I)-сон), Ўзбекистон Республикаси «Давлат солиқ хизмати тўғрисида»ги Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Ахборотномаси, 1997 й., 9-сон, 232-модда) 7-моддаси ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 25 декабрдаги ПҚ-1887-сон «Ўзбекистон Республикасининг 2013 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва Давлат бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2012 й., 52-сон, 587-модда) мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Давлат

солиқ қўмитаси қарор қиладилар:

1. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг 2011 йил 2 февралдаги 5, 4, 2011-4-сон қарори (рўйхат рақами 2203, 2011 йил 3 март) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011 й., 9-сон, 93-модда) билан тасдиқланган Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартиришлар ва қўшимча киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Молия вазири
Р.АЗИМОВ.
24-сон

Иқтисодиёт вазири
Г.САИДОВА.
27-сон

Давлат солиқ қўмитаси раиси
Б.ПАРПИЕВ.
2013-17-сон

Тошкент ш., 2013 йил 6 март.

ЎзР МВ, ИВ ва ДСҚнинг
2013 йил 6 мартдаги 24, 27, 2013-17-сон қарорига
ИЛОВА

**ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИНГ ЭНГ КАМ МИҚДОРИ КИРИТИЛИШИ
МУНОСАБАТИ БИЛАН ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИ ҲИСОБЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ТЎЛАШ ТАРТИБИ
ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШЛАР ВА ҚЎШИМЧА**

1. 2-бандда:

«а» кичик банд куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«а) ЯСТни Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан чакана савдо корхоналари томонидан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 2449, 2013 йил 4 апрель) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 14-сон, 196-модда) мувофиқ чакана савдони амалга ошираётган якка тартибдаги тадбиркорлар томонидан тўланадиган қатъий белгиланган солиқ миқдоридан кам бўлмаган миқдорда тўлайдиган чакана савдо корхоналарига»;

куйидаги мазмундаги «в» кичик банд билан тўлдирилсин:

«в) оилавий корхоналар.»

2. 7-банд куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«7. ЯСТнинг энг кам миқдори ҳар чоракда ҳисоблаб чиқарилади.»

3. 8-бандда:

олтинчи хатбоши куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ер солиғи бир чорак ҳисобида ҳисоблаб чиқарилади ((ер участкаси (ижарага олинган хона) майдони х белгиланган ставка) / 4).»;

еттинчи ва саккизинчи хатбошилар чиқариб ташлансин; тўққизинчи ва ўнинчи хатбошилар тегишинча еттинчи

ва саккизинчи хатбошилар деб ҳисоблансин.

4. 9-банднинг бешинчи хатбошиси куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«СЯТ — ЯСТ бўйича қонун ҳужжатларида белгиланган имтиёзлар қўлланилмаган ҳолдаги ҳисобот чораги учун солиқ солинадиган ялпи тушум (ЯСТ ҳисоб-китобининг «040»-сатри маълумотлари асосида);».

5. 11-банднинг биринчи хатбошиси куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Агар ҳисобот даври якуни бўйича корхонанинг асосий фаолият тури худди шундай фаолият турини амалга оширувчи якка тартибдаги тадбиркорлар тўлайдиган қатъий белгиланган солиқ суммаси миқдорида ЯСТнинг энг кам миқдори белгиланган чакана савдо бўлса, корхона ЯСТни Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан чакана савдо корхоналари томонидан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 2449, 2013 йил 4 апрель) мувофиқ тўлайди.»

6. 13-банднинг иккинчи—тўртинчи хатбошилари чиқариб ташлансин.

7. 1 ва 3-иловалар ушбу ўзгартиришлар ва қўшимчага тегишинча 1 ва 2-иловаларга мувофиқ таҳрирда баён этилсин.

Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимчага

1-ИЛОВА

«Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга

1-ИЛОВА

ПАСАЙТИРУВЧИ КОЭФФИЦИЕНТЛАР

Тўловчилар	Коэффициент
Амалга ошираётган фаолият турига боғлиқ ҳолда (K ₁)	
1. Асосий фаолият тури товар ишлаб чиқариш (саноат соҳаси) бўлган микрофирма ва кичик корхоналар	0,5

Тўловчилар	Кoeffициент
Амалга ошираётган фаолият турига боғлиқ ҳолда (K₁)	
2. Асосий фаолият тури қуйидагилар бўлган ташкилотлар: улгуржи савдо (ўзининг ёки ижарага олган омборхоналари мавжуд бўлган тақдирда); автомобиль транспортида йўловчиларни ва юкларни ташиш бўйича хизматлар (автотранспортни сақлаш учун ер участкалари мавжуд бўлган тақдирда) кўрсатиш; автотранспортни таъмирлаш ва унга техник хизмат кўрсатиш (автотранспортни сақлаш учун ер участкалари мавжуд бўлган тақдирда); божхона назорати остида божхона омборларида товарларни сақлаш бўйича хизматлар (ўзининг ёки ижарага олган омборхоналари мавжуд бўлган тақдирда) кўрсатиш	0,35
3. Машина-трактор парклари	0,35
4. Улгуржи, улгуржи-чакана ва чакана дорихона ташкилотларига	0,2
5. Янги цехларни қуришни, уларнинг модернизациясини, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлашни амалга оширувчи, шу жумладан, инвестиция мажбуриятларига мувофиқ инвестицияларни амалга оширувчи, ушбу ишларни амалга ошириш даврида товарлар ишлаб чиқаришни амалга оширмаётган микрофирма ва кичик корхоналар — ушбу ишларни амалга ошириш даврига, бироқ ушбу ишларни амалга оширишни бошлаш санасидан бошлаб 24 ойдан ошмаган даврга	0,35
6. Қурилиш учун ажратилган ерларда уй-жой қуришни амалга оширувчи микрофирма ва кичик корхоналар — норматив қурилиш даври (у мавжуд бўлмаганда — 1 йил) учун	0,35
7. Кон ва карьерларни ободонлаштиришни, шу жумладан, уларнинг рекультивациясини амалга оширувчи микрофирма ва кичик корхоналар	0,1
8. Автовокзаллар, автостанцияларни ташкил этадиган юридик шахслар	0,35
Юридик шахснинг жойлашган ерига боғлиқ ҳолда (K₂)	
Амалга ошираётган фаолият туридан қатъи назар, бориш қийин бўлган ва тоғли ҳудудларда жойлашган ташкилотлар учун	0,7

Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга киритилаётган ўзгартиришлар ва қўшимчага
2-ИЛОВА

«Ягона солиқ тўловининг энг кам миқдори киритилиши муносабати билан ягона солиқ тўловини ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

**ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИНГ ЭНГ КАМ МИҚДОРИНИ
ҲИСОБГА ОЛГАН ҲОЛДА ЯГОНА СОЛИҚ ТЎЛОВИНИНГ МАЪЛУМОТНОМА-ҲИСОБ-КИТОБИ**

Кўрсаткичлар	Сатр коди	Жами	Шу жумладан, ЯСТ тўловчиси тўғрисида маълумотларда кўрсатилган фаолият турлари бўйича				
			асосий фаолият тури — 1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6	7	8
Ҳисобот чораги учун солиқ солинадиган ялпи тушум (ҳисобот даври учун ЯСТ ҳисоб-китобининг 040-сатри – аввалги ҳисобот даври учун ЯСТ ҳисоб-китобининг 040-сатри)	010						
ЯСТнинг белгиланган ставкаси	020						
Ҳисобот чораги учун ЯСТ ҳисоб-китоб суммаси (010-сатр х 020-сатр / 100)	030						
Ҳисобот чораги учун ЯСТнинг энг кам миқдори (Маълумотноманинг 030-сатри 11-устуни / 4)	040		x	x	x	x	x
Ҳисобот чораги учун ЯСТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (040-сатр – 030-сатр)	050*		x	x	x	x	x
Аввалги ҳисобот даври учун ЯСТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (аввалги Маълумотнома-ҳисоб- китобининг 070-сатри)	060		x	x	x	x	x
Ҳисобот даври учун ЯСТнинг қўшимча ҳисобланган суммаси (050-сатр + 060-сатр)	070		x	x	x	x	x

*Агар 3-устуннинг 030-сатри 3-устуннинг 040-сатридан катта ёки унга тенг бўлса, у ҳолда 050-сатрда «0» қиймат кўрсатилади.

Раҳбар

(имзо)

Бош бухгалтер

(имзо)

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ ВАЗИРЛИКЛАР, ДАВЛАТ ҚЎМИТАЛАРИ ВА
ИДОРЛАРНИНГ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАРИНИ ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ ҲОЛАТИ
ТЎҒРИСИДА 2013 ЙИЛ 9 МАРТДАН 22 МАРТГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ**

I. ДАВЛАТ РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИЛДИ:

1. «Божхона юк декларацияларига тузатиш киритиш, қайта расмийлаштириш ва бекор қилиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 8 февралдаги 01-02/15-17-сонли қарори.

2013 йил 11 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2143-2.

2. «Буюртмачининг ҳисобот топшириши, Ўзбекистон Республикаси Давархитектурулиш қўмитаси томонидан савдо танловлари натижаларини келишиш ва келишишни рад этиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг 2013 йил 5 февралдаги 1-сонли қарори.

2013 йил 11 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1075-3.

3. «Якка тартибдаги тадбиркорлар – дон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга ун ажратиш тартиби тўғрисидаги низомни ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирининг 2013 йил 1 мартдаги 26-сонли буйруғи.

2013 йил 15 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 983-1.

4. «Нақд пул тушуми келиб тушишининг хронометражини ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартириш киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, Марказий банк Бошқарувининг 2013 йил 2 мартдаги 2013-9, 5/3-сонли қарори.

2013 йил 15 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1788-2.

5. «Имтиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини берадиган ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар рўйхатларини қўллаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги, Молия вазирлигининг 2013 йил 18 февралдаги 13-қ/қ, 17-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2337-1.

6. «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб киришда импорт божхона божи ва қўшилган қиймат солиғидан озод қилинадиган технологик жиҳозлар рўйхатини тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт

вазирлиги, Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 15 февралдаги 21, 16, 3-02, 01-02/8-44-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2436.

7. «Ваколатли банкларда жисмоний шахслар билан валюта айирбошлаш операцияларини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2013 йил 16 февралдаги 4/7-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2437.

8. «Алкоголли ва тамаки маҳсулотларига янги намунадаги акциз маркаларини жорий этиш тартиби тўғрисидаги низомга ўзгартиришлар киритиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Давлат божхона қўмитасининг 2013 йил 27 февралдаги 19, 2013-13, 01-02/8-23-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 1320-4.

9. «Айирбошлаш шохобчаси тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарор, шунингдек унга ўзгартириш ва қўшимчаларни ўз кучини йўқотган деб топиш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2013 йил 16 февралдаги 4/8-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2183-2.

10. «Заҳарли кимёвий ва бошқа токсик моддаларни кўмиш ҳамда махсус полигонларни қўриқлаш ва сақлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Фавкулудда вазиятлар вазирлиги, Молия вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2013 йил 28 январдаги 1, 1, 8, 2-сонли қарори.

2013 йил 20 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2438.

11. «Солиқ ҳисоботининг шакллари тасдиқлаш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг 2013 йил 4 мартдаги 23, 2013-8-сонли қарори.

2013 йил 22 мартда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2439*.

II. ДАВЛАТ РЕЕСТРИДАН ЧИҚАРИЛДИ:

1. «Якка тартибдаги тадбиркорлар – дон ва қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга ун ажратиш тартиби тўғрисидаги низом» (рўйхат рақами 983, 2000 йил 16 ноябрь). Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги томонидан тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2013 йил 15 мартдаги 76-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

2. «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб киришда божхона божи ва қўшилган қиймат солиғидан озод қилинадиган технологик жиҳозлар, бутловчи буюм ва эҳтиёт қисмлар рўйхати», 1-3-сон ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 1802, 2008 йил 3 май), (рўйхат рақами 1802-1, 2008 йил 23 сентябрь), (рўйхат рақами 1802-2, 2009 йил 30 август), (рўйхат рақами 1802-3, 2010 йил 13 апрель). Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги,

Давлат божхона қўмитасининг қарори билан тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2013 йил 20 мартдаги 79-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

3. «Айирбошлаш шохобчаси тўғрисидаги низом», 1-сон ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 2183, 2011 йил 17 январь), (рўйхат рақами 2183-1, 2012 йил 3 декабрь). Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг қарори билан тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2013 йил 20 мартдаги 82-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

4. «Солиқ ҳисоботининг шакллари», 1-сон ўзгартириш ва қўшимчалар (рўйхат рақами 1760, 2008 йил 21 январь), (рўйхат рақами 1760-1, 2011 йил 30 май). Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитасининг қарори билан тасдиқланган.

Адлия вазирининг 2013 йил 22 мартдаги 84-мх-сон буйруғи билан давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжатлар қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.

ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ФАН ДОКТОРИ БЎЛИШ МУМКИН?

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг қарори (АВ томонидан 25.03.2013 йилда 2441-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Фан доктори илмий даражасини бериш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди. Илгари амал қилган Илмий даражалар бериш тартиби тўғрисидаги низом (АВ томонидан 10.07.1996 йилда 261-сон билан рўйхатдан ўтказилган), шунингдек унга киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар ўз кучини йўқотган деб топилди.

КИМ ФАН ДОКТОРИ БЎЛА ОЛАДИ?

Янги Низомга кўра фан доктори илмий даражаси: магистр даражасига ёки магистр даражаси жорий ллгунгача олинган олий маълумот тўғрисидаги дипломга;

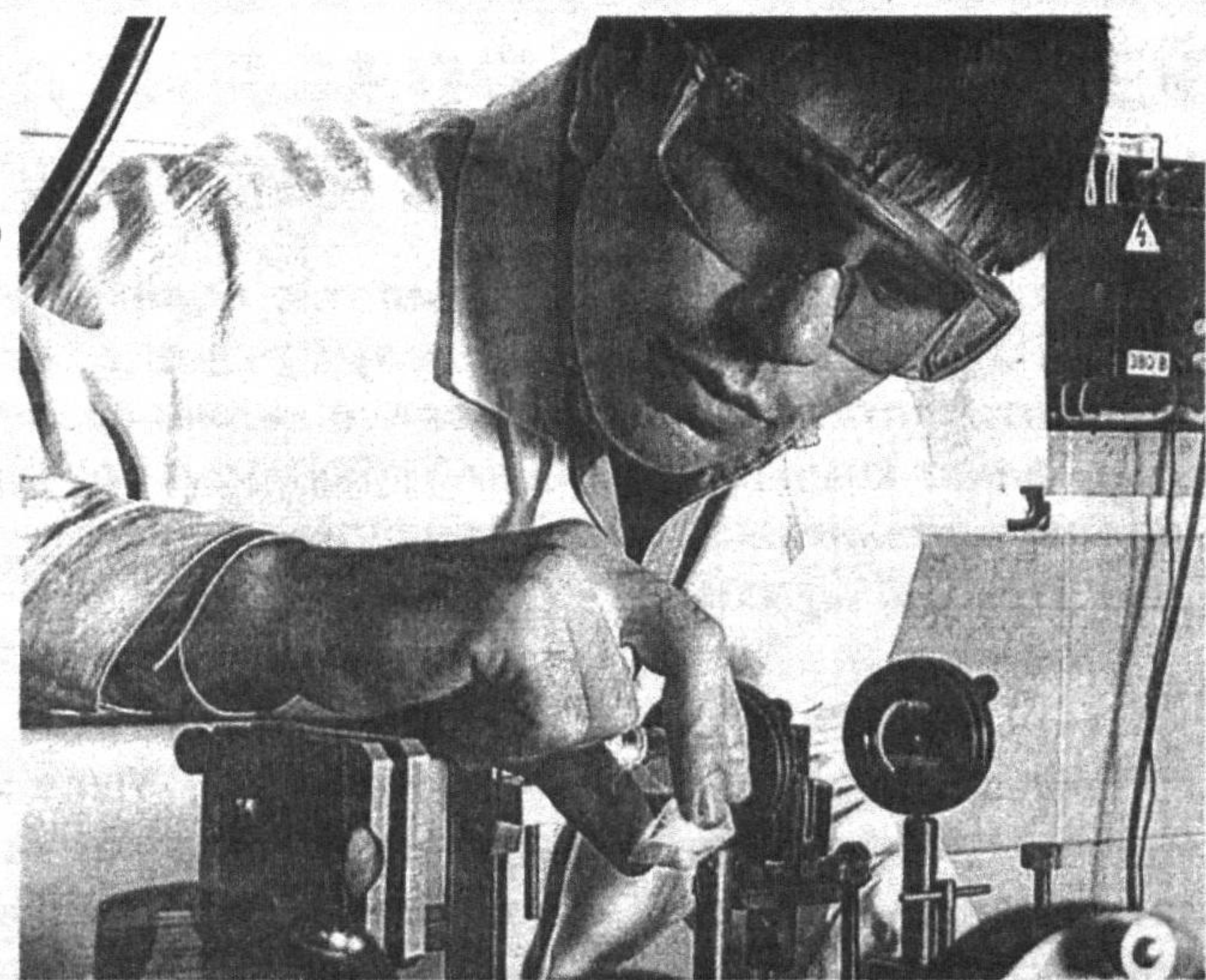
олий ҳарбий таълим дипломига;

фан номзоди, хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражаларга;

бакалавр даражасига, олий маълумотли ҳарбий мутахассис дипломига ёки олий маълумотли мутахассис дипломига, 5 йилдан кам бўлмаган амалий иш стажига, илмий изланишларга лаёқатли ва бел-

гиланган талабларга мос келадиган маълум бир илмий ютуқларга (ихтиро учун патентлар, илмий мақола-лар, илмий-технологик ишланмаларда иштирок этиш ва бошқалар) эга, шунингдек илмий ёки илмий-педагогик фаолият олиб бораётган, фаннинг муайян соҳасида чуқур касбий билимларга ва илмий ютуқларга эга бўлган юксак маънавиятли шахсларга берилади.

Диссертацияни расмийлаштириш ва уни ҳимоя қилиш талабгорнинг хоҳишига кўра ўзбек, рус, қорақалпоқ ва инглиз тилларида ёки Олий аттестация комиссияси (ОАК) билан келишилган ҳолда бошқа тилда амалга

оширилиши ҳужжат билан белгиланди (илгари у ўзбек, рус ёки инглиз тилларидан бирида расмийлаштирилиши ва ҳимоя қилиниши, қорақалпоқ адабиётшунослиги ва тилшунослиги бўйича қорақалпоқ тилида ёзилиши мумкинлиги белгиланган эди.) Энди диссертация камида 4 та бобдан иборат бўлган шаклда расмийлаштирилади, унинг матни 200 саҳифадан ошмаслиги керак (илгари камида 3 та бўлим ва 250 саҳифадан иборат бўлиши лозим эди).

ФАНГА ҚАНДАЙ ҲИССА КИРИТИШ ЛОЗИМ?

Диссертация бўйича талабгорнинг эълон қилинган илмий ишларининг умумий сони 15 тадан кам бўлмаслиги ва улардан камида 10 таси ОАК рўйхатидаги илмий журналларда эълон қилинган бўлиши керак (илгари ОАК рўйхатидаги илмий нашрларда камида 20 та илмий ишлар эълон қилинган бўлиши керак эди). Талабгорнинг диссертация мавзуси бўйича камида 2 та мақоласи ОАК рўйхатидаги тегишли фан соҳаси ривожланган хорижий мамлакатларнинг нуфузли ихтисослашган илмий журналларида, шунингдек 2 та мақоласи халқаро илмий-амалий конференция материалларида,

шундан биттаси хорижий мамлакатларда ўтказилган конференция материалларида эълон қилинган бўлиши шарт (илгари камида иккита мақола, тиббиёт фанлари бўйича эса камида тўртта мақола нашр этилган бўлиши, уларнинг ярми – Европа мамлакатлари, АҚШ, Канада, Япония, Хитой ва Жанубий Корея илмий журналларида чоп этилиши шарт эди).

Шунингдек интеллектуал мулк объектларига бўлган муҳофаза (эгаллик) ҳужжатлари хорижий мамлакатларнинг ихтисослашган илмий журналларида эълон қилинган мақолалар сифатида ҳисобланади, монографиялар эса республикада чоп эти-

ладиган ихтисослашган илмий журналларда эълон қилинган мақола сифатида ҳисобланади, деган аниқлик киритилди. Нашр этилган дарсликлар, ўқув қўлланмалари, услубий кўрсатмалар ва бошқа ўқув-услубий ишлар диссертациянинг натижаларини акс эттирувчи эълон қилинган илмий ишлар жумласига кирмайди.

Низомда белгиланишича, диссертант Фан доктори илмий даражасини берувчи илмий кенгашга (бундан кейин – Илмий кенгаш) диссертация натижалари фан, амалиётга жорий этилганлиги ёки ташкилотлар томонидан жорий этиш учун қабул қилинганлигини тасдиқловчи ҳуж-

жатларни тақдим этади, улар илмий-техник кенгашлар томонидан кўриб чиқилиб, маъқулланиши ва ташкилотлар раҳбарлари томонидан тасдиқланиши керак (илгари диссертация натижаларини амалиётга жорий этишга доир махсус ишлаб чиқилган тавсиялар Илмий кенгашда тасдиқланар эди).

Диссертацияларнинг ташкилот томонидан дастлабки экспертизадан ўтказилиши ва Илмий кенгаш ҳузуридаги Илмий семинар томонидан якуний экспертизадан ўтказилиши ва уларнинг ҳулосаларни бериш муддатлари 3 ойдан 2 ойга қисқартирилди.

ҚАНДАЙ ҚИЛИБ ИЛМИЙ ДАРАЖАГА ЭГА БЎЛИШ МУМКИН?

Низомда диссертация амалда дастлабки ҳимоя қилинадиган Илмий семинар мажлисини ўтказиш тартиби белгиланган.

Илмий кенгаш унинг ижобий ҳулосаси тақдим этилган кундан эътиборан бир ой ичида диссертацияни ҳимояга қабул қилиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиши, бу ҳақда ОАК сайти ва «ОАК бюллетени» журналида эълон бериш учун ОАКга мурожаат қилиши лозим.

Сўнгра диссертация автореферати камида 50 нусада (илгари уларнинг сонини Илмий кенгаш белгилар эди) диссертация ҳимоясидан камида бир ой олдин диссертация автореферати юборилиши шарт бўлган ташкилотларга ҳамда Илмий кенгаш томонидан тузилган қўшимча рўйхат бўйича юборилади.

Илмий кенгаш томонидан фан докторлари ёки профессорлар орасидан учта расмий оппонент тайинланади, бунда уларнинг иккитаси ҳимоя ўтаётган Илмий кенгаш аъзоси бўлиши мумкин (илгари унга фақат битта фан

доктори, иккитаси – истисно ҳолларида сайланар эди). Илгари бўлганидек, расмий оппонентларнинг ҳаммаси турли ташкилотларнинг вакиллари бўлиши лозим. Шунингдек Илмий кенгаш диссертация юзасидан етакчи ташкилот сифатида тегишли фан соҳалари ёки иқтисодиёт тармоқларида ўз ютуқлари билан танилган ташкилотни тайинлайди. Илгаригидек расмий оппонентлар ва етакчи ташкилот тақризини диссертация ҳимоясидан камида 10 кун олдин талабгорга топшириши керак. Акс ҳолда диссертация ҳимояси бошқа кунга кўчирилади.

Диссертациянинг биринчи нусхаси ва талабгорнинг аттестация иши ҳамда уларнинг электрон шакли диссертация ҳимоясидан кейин бир ой ичида Илмий кенгаш томонидан ОАКга юборилади. Уларни кўриб чиқиш муддати уч ойдан ошмаслиги керак, зарур ҳолларда у яна 2 ойгача узайтирилиши мумкин (илгари кўриб чиқиш муддати уни узайтириш имконияти билан 6 ойни ташкил этарди).

ОАКнинг фан доктори илмий даражасини бериш тўғрисидаги Илмий кенгаш қарорини тасдиқлаш ҳақидаги қарори, у қабул қилинган кундан эътиборан кунга киради ҳамда 20 кун ичида (илгари 1 ой ичида эди) фан доктори дипломи расмийлаштириб берилади.

Янги Низомда илмий даражадан маҳрум этиш асослари ва тартиби, уни тиклаш, шунингдек Илмий кенгашнинг илмий даражани бериш ёки беришни рад этиш тўғрисидаги қарорлари, хорижий давлатларда илмий даража олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) масалалари бўйича апелляцияларни кўриб чиқиш тартиби ҳам белгиланган.

Илгари бўлганидек, апелляция тегишли қарор қабул қилинган кундан эътиборан 2 ой ичида берилади. Бироқ у «Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонунда* белгиланган муддатларда кўриб чиқилиши ва апелляция бўйича қабул қилинган якуний қарор 5 иш куни ичида манфаатдор шахсларга юборилиши ҳусусида аниқлик киритилди.

Талабгор Ўзбекистон Республикасида бажарилган илмий-тадқиқот ишлари асосида тайёрланган диссертацияни хорижий давлатда ҳимоя қилмоқчи

бўлган тақдирда, у белгиланган тартибда ОАК рухсатномаси ва йўлланмасини олиши лозим. Шу билан бирга белгиланишича, хорижий давлатларнинг олий аттестация органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳамда Ўзбекистон Республикасида доимий яшаб ва ишлаб турган чет эл фуқароларига берилган илмий даражалар ҳақидаги ҳужжатлар ОАК томонидан Хорижий дав-

латларда илмий даража олганлик тўғрисидаги ҳужжатларни тан олиш ва нострификациялаш (эквивалентлигини қайд этиш) тартиби тўғрисидаги низомга (ВМнинг 25.07.2000 йилдаги 283-сон қарорида 3-илова) мувофиқ нострификация қилинади (қайта аттестациядан ўтказиш асосида тенглаштирилади).

Сардор ЖУМАШОВ,
эксперт-юристиниз.

Эълонлар

СОТИЛАДИ
ЮНУСОБОД ТУМАНИДАГИ УЙ СОТИЛАДИ, 8 СОТИХ, 7 ХОНА.
МУЛЖАЛ – «ЗЕНИТ» ЗАВОДИ.
ТЕЛ. (+998 98) 311-93-63.

ИЖАРА
200 м² ишлаб чиқариш хонаси ижарага берилади.
Тел.: 932-08-48, 233-47-72.

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР
Кўчмас мулк бўйича юрист маслаҳатлари. Кадастр*.
Тел. 346-16-89.

ADVOKAT ELITE. Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш*. Тел.: 281-52-39, 346-16-89.

АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ
Аудиторлик, бухгалтерия хизматлари*. Тел. (+998 90) 370-63-06.

БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ
Асосий фондлар, кўчмас мулк, автотранспорт, бизнес-режаларни қайта баҳолаш*. Тел.: (+998 98) 365-33-50, (+998 71) 245-75-47.

ХИЗМАТЛАР
Буюртмачи чизмаларига кўра металл яшиқлар тайёрлаймиз.
Тел.: 932-08-48, 233-47-72.

Объектларни кўриқлаш. Тел.: 542-17-65, 508-74-34.

Ташкилотлар учун компьютер ва маиший техникани ҳисобдан чиқариш учун ҳужжатларни тайёрлаш. Тўлов исталган шаклда.
Тел.: 236-76-46, 233-74-95, 233-17-56.

*Хизматлар лицензияланган. Товар сертификатланган.

*Қонуннинг 18-моддасига биноан ариза ёки шикоятлар масалани моҳиятан ҳал этиши шарт бўлган давлат органига тушган кундан эътиборан 1 ойгача бўлган муддат ичида, қўшимча ўрганишни ва текширишни талаб этмайди-ган ариза ёки шикоятлар эса 15 кундан кечиктирмай кўриб чиқилади. Ариза ёки шикоятни кўриб чиқиш учун текшириш ўтказиш, қўшимча материаллар талаб қилиб олиш ёки бошқа чора-тадбирлар кўриш зарур бўлган ҳолларда, ариза ёки шикоятни кўриб чиқиш муддати тегишли давлат органи раҳбари томонидан истисно тариқасида узоғи билан 1 ойга узайтирилиши мумкин. ва бу ҳақда ариза ёки шикоят берган шахсга маълум қилинади.

ЎЗБЕКИСТОН БОЗОРИГА ҚАНДАЙ ҚИЛИБ КИРИШ МУМКИН?

Ўзбекистондаги баъзи ташкилотлар билан чамбарчас савдо алоқалари-га эга бўлган компаниямиз республикада ўз ваколатхонасини очишни ре-жалаштиряпти. У бирор-бир савдо қилиш вазибаларини амалга оширмас-дан, фақат компаниямизнинг Ўзбекистон бозоридаги вакили бўлади. Хо-рижий компаниянинг Ўзбекистондаги ваколатхонасини қандай қилиб рўйхат-дан ўтказиш мумкин?

М. ван В., компаниянинг бош директори.

– Миллий қонун ҳужжатларимизга кўра хорижий тижорат компаниясининг **ваколатхонаси** (бундан кейин – ваколатхона) **юридик шахс ҳисобланмайди ва у хўжалик ёки бошқа тижорат фаолиятини амалга оширишга ҳақли эмас.** У Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий тижорат компаниясининг манфаатлари-ни ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсади-да очилади.

Ваколатхонани очиш уни Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлигида (ТИАИСВ) аккредитация қилиш йўли би-лан амалга оширилади. Бунинг учун ТИ-АИСВга рўйхатдан ўтказиш учун қу-йидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим:

- **ёзма ариза**, унда фирма фаолияти тўғрисида, Ўзбекистон Республикаси кор-хоналари ва ташкилотлари билан амалий ва бошқа турдаги алоқалари, бажарили-шига ваколатхона кўмаклашадиган тузилган шартномалар ва битимлар тўғрисида маълумотлар; ҳамкорликни ривожлантириш истиқболлари; ваколатхонани очишга рухсатнома сўраладиган муддат кўрсати-лади;

- хорижий компания рўйхатдан ўтказилган давлатнинг қонун ҳужжатларида назарда тутилган унинг **таъсис ҳужжатлари**;

- хорижий компания жойлашган мам-лакатда унинг **расмий равишда рўйхат-дан ўтказилганлигини тасдиқловчи**, те-гишли давлат органи томонидан берил-ган **ҳужжат** (давлат рўйхатидан ўтказил-ганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки сав-до реестридан кўчирма);

- ваколатхона бошлиғига хорижий компания томонидан берилган, паспор-ти маълумотлари ва унга берилаётган ва-колатлар тўлиқ кўрсатилган ҳолдаги **ишончнома**;

- хорижий компания раҳбарияти томо-нидан тасдиқланган ва унинг муҳри би-лан тасдиқланган **ваколатхона тўғриси-даги низом**;

- турар жой бўлмаган бино мулкдори бўлган Ўзбекистон Республикаси юридик ёки жисмоний шахсининг мазкур **бино-ни ваколатхонага ижарага беришга ёки сотишга тайёрлигини тасдиқловчи** (ижарага бериш ёки сотиш шартлари ва муддати кўрсатилган) **кафолат хати**. Агар кўрсатилган шахслар берилаётган бинонинг ижарачилари ҳисобланса, у ҳолда кафо-лат хати ушбу бинонинг мулкдори билан келишилган бўлиши керак¹.

¹Хорижий тижорат ташкилотларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги ваколатхонала-рини аккредитация қилиш тартиби ва уларнинг фаолияти тўғрисида низом (ВМнинг 23.10.2000 йилдаги 410-сон қарори билан тасдиқланган).

²Вазирликлар, идоралар ва хўжалик бошқаруви органлари томонидан ундириладиган хори-жий валютадаги божлар, тарифлар, йиғимлар ҳамда солиқ бўлмаган бошқа тўловлар ставка-лари (ВМнинг 19.08.1993 йилдаги 423-сон қарори билан тасдиқланган) Х бўлими.

Ушбу ҳужжатларнинг ҳаммаси (ка-фолат хатидан ташқари) хорижий ком-пания рўйхатдан ўтказилган мамлакат-даги Ўзбекистон Республикаси консуллик муассасасида, у мавжуд бўлмаган тақ-дирда эса, хорижий компания рўйхат-дан ўтказилган давлатнинг Ташқи иш-лар вазирлигида (ҳукуматнинг ташқи сиё-сий идораси/департаментида) мазкур мамлакатнинг Ўзбекистон Республика-сидаги консуллик муассасасида ёки дип-ломатик ваколатхонасида белгиланган тартибда **қонунлаштирилиши**, кейин-чалик Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг консуллик бошқ-армасида тасдиқланиши керак. **Агар ҳуж-жатларга аполтиль қўйилган бўлса, уларни легаллаштириш талаб этил-майди.**

Ҳужжатларга уларнинг нотариал тасдиқ-ланган давлат (Ўзбек) ёки рус тилидаги таржимаси қўшиб тақдим этилади.

Агар юқорида кўрсатиб ўтилган ҳужжат-ларнинг бир қисми хорижий компания мамлакатининг қонун ҳужжатларида на-зарда тутилмаган бўлса, ваколатхона му-ассиси ТИАИСВга Ташқи ишлар вазирли-гининг ёхуд хорижий компания таъсис этил-ган мамлакатнинг Ўзбекистондаги дипло-матик ваколатхонасининг тасдиқномасини тақдим этади.

Ваколатхонани ТИАИСВда аккреди-тация қилиш юзасидан ҳужжатларни кўриб чиқиш муддати ариза ва бошқа ҳужжатлар берилгандан кейинги кун-дан бошлаб 10 иш куни мобайнида амалга оширилади. Ижобий қарор қабул қилинганда ТИАИСВ ваколатхонани ак-кредитация қилиш тўғрисидаги сертифи-катни аккредитация қилиш учун тўлов (**1200 АҚШ доллари²**) ТИАИСВ ҳисоб-рақамига тушгандан кейин 5 кун мобай-нида беради. Унда ваколатхонани аккре-дитация қилиш муддати – **1 йилдан 3 йилгача муддатга узайтириш имко-нияти билан берилади.**

Ваколатхона сертификат олингандан кейин **10 кун муддатда:**

- аккредитация қилувчи органга ўзининг почта манзили тўғрисида ёзма билдириш-нома тақдим этишга;

- ваколатхонани жойлашган жойдаги солиқ органларида ҳисобда туришга ва унинг ҳисобга қўйилгани тўғрисида аккредитация қилган органга маълумотнома тақдим этишга мажбурдир.

Алексей НИЯЗМЕТОВ, юрист.

КОРПОРАТИВ КАРТА – ҲАММАБОП ДАСТАК

Ташкилот корпоратив банк картасига эга, ундан асосан АЁҚШда харид қилинадиган бензинга ва ўз эҳтиёжлари учун чакана савдо дўконла-ридан харид қиладиган товарларга тўлаш учун фойдаланади.

Юридик шахслар томонидан миллий валютадаги корпоратив банк карталаридан фойдаланиш тартиби тўғрисида низомда айтилишича, у «Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги савдо ва хизмат кўрсатиш корхоналарида юридик шахслар томонидан миллий валютадаги кор-поратив банк карталаридан фойдаланилган ҳолда товарлар ва хиз-матлар учун ҳисоб-китобларни ўтказиш тартибини белгилайди». Шу сабабли назорат қилувчи тузилмаларнинг баъзи ходимларида корпоратив карта билан **ФАҚАТ ЧАКАНА САВДОДА** харид қилинадиган товарлар ва хизматларгагина ҳақ тўлаш мумкин деган фикр шаклланган. У эҳтиёжлари учун ишлаб чиқарувчи корхоналар ёки улгуржи етказиб берувчилардан харид қилинадиган товарлар учун ҳисоб-китобларда эса тўлов топшириқномаларидан фойдаланиш лозим эмиш.

Мазкур таъкид қонун ҳужжатларига қанчалик мувофиқ келади? То-варлар (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқарувчиларга ва улгуржи етказиб берувчиларга ҳақни корпоратив карта ёрдамида тўлаш мумкинми?

– Корпоратив банк картасидан на-фақат чакана савдо ва чакана хизматлар соҳасида ҳисоб-китобларни амалга ошираётганда, балки ишлаб чиқарув-чилардан харид қилинадиган маҳсулотга ва улгуржи савдо корхоналаридан харид қиладиган товарларга тўлаш учун ҳам фойдаланиш тўғри бўлади. Ҳисоб-ки-тобларнинг мазкур тартибини хўжалик юритувчи субъектларга улар бажарган ҳар қандай ишлар (кўрсатилган хиз-матлар) ҳақини тўлашда ҳам қўллаш мумкин.

Юридик шахслар томонидан миллий валютадаги корпоратив банк картала-ридан фойдаланиш тартиби тўғрисида низом¹ (бундан кейин – 1470-сон Ни-зом) 1-бандининг «в» кичик бандига му-вофиқ **савдо ва хизмат кўрсатиш кор-хонаси** деганда эквайр банк билан ту-зилган битимга мувофиқ товар (иш ёки хизмат)лар учун **корпоратив банк кар-таларидан фойдаланган ҳолда** амалга оширилган тўловларни қабул қилиш маж-буриятини олувчи маҳсулот сотувчи, иш бажарувчи ёки хизмат кўрсатувчи юридик шахс (ёки якка тартибдаги тадбиркор), тушунилади. Бунда мазкур «савдо ва хиз-мат кўрсатиш корхонаси» тушунчасидан фақат ушбу Низомни қўллаш мақсади-да фойдаланилади (1470-сон Низомнинг 1-банди) ва у универсал дефиниция ҳисобланмайди.

Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўғрисида ни-зомнинг² 84-бандига кўра пластик кар-точкалар жисмоний шахслар, юридик шахслар ёки якка тартибдаги тадбир-корлар бир томондан ва маҳсулотни

реализация қилувчи, ишни бажарув-чи ёки хизматларни кўрсатувчининг (ушбу Низомни қўллаш мақсадида улар «савдо-сотиқ ёки сервис хизмат кор-хоналари» деб ҳам номланади ва бу тушунча ҳам универсал белгилувчи юридик бирлик бўлиб ҳисобланмайди) юридик шахслар ёки якка тартибдаги тадбиркорлар иккинчи томонда, ўзаро нақд пулсиз ҳисоб-китобларида қўл-ланади.

Шу тариқа, баён этилганлар асосида миллий валютадаги корпоратив банк карталарининг сақловчилари, 1470-сон Низомнинг 6-бандига кўра белгилан-ган тартибда банклар билан мазкур тур-даги карталар воситасида амалга оши-риладиган тўловларни қабул қилиш тўғрисида битим тузган ва Маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллан-тириш тартиби тўғрисида низомда³ назарда тутилган харажатларни тўлаш учун тегишли терминалларга эга бўлган ҳар қандай ташкилотлар ва якка тар-тибдаги тадбиркорларга нисбатан белгиланган тартибда карталардан фойдаланган ҳолда нақд пулсиз тўлов-ларни амалга оширишга ҳақлилар.

Артём МОКШИН,
«Норма» эксперт юридик хизматининг раҳбари.

Реклама

“AMIR-AUDIT” МЧЖ

аудиторлик ташкилоти

28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия.

ЎЗР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси.

Ўзбекистон Республикасидаги барча хўжалик юритувчи субъектларда аудиторлик текширувлари ўтказиш

Малака сертификатли аудиторларни ишга қабул қиламиз

Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш

Тел.: (+99899) 187-04-68, (+99899) 644-62-23, 296-55-78; факс (8371) 296-52-15

Иқтисодий-ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУЎЖ
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ “Norma Hamkor” МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБЕКОВ
ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
100105, Тошкент ш.,
Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1,
Тахририят тел. 283-44-27
Обуна бўлими тел. 200-00-30
E-mail: gazeta@norma.uz,
normapress@mail.ru
www.norma.uz
Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи назарига мос келавермайди.

Тахририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.

«Норма маслахатчи»-да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, элект-рон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга **фақат «Норма» газеталари бирлашган тах-ририяти» МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.**

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида “TOPPRINT” МЧЖ босмахонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).

Индекс – 186 Буюртма 904 Адади 2 315. Баҳоси келишилган нархда

Газета 2013 йил 15 апрелда соат 17.00 да топширилди.

ISSN 2010-5223